

ECHO lunchvergadering

Doorstroom en diversiteit bij leerbedreigde generatiestudenten:
wat leert ons het project Mentoraat Plus?

Overzicht

1) Waarom Mentoraat Plus: generatiestudenten en studiesucces

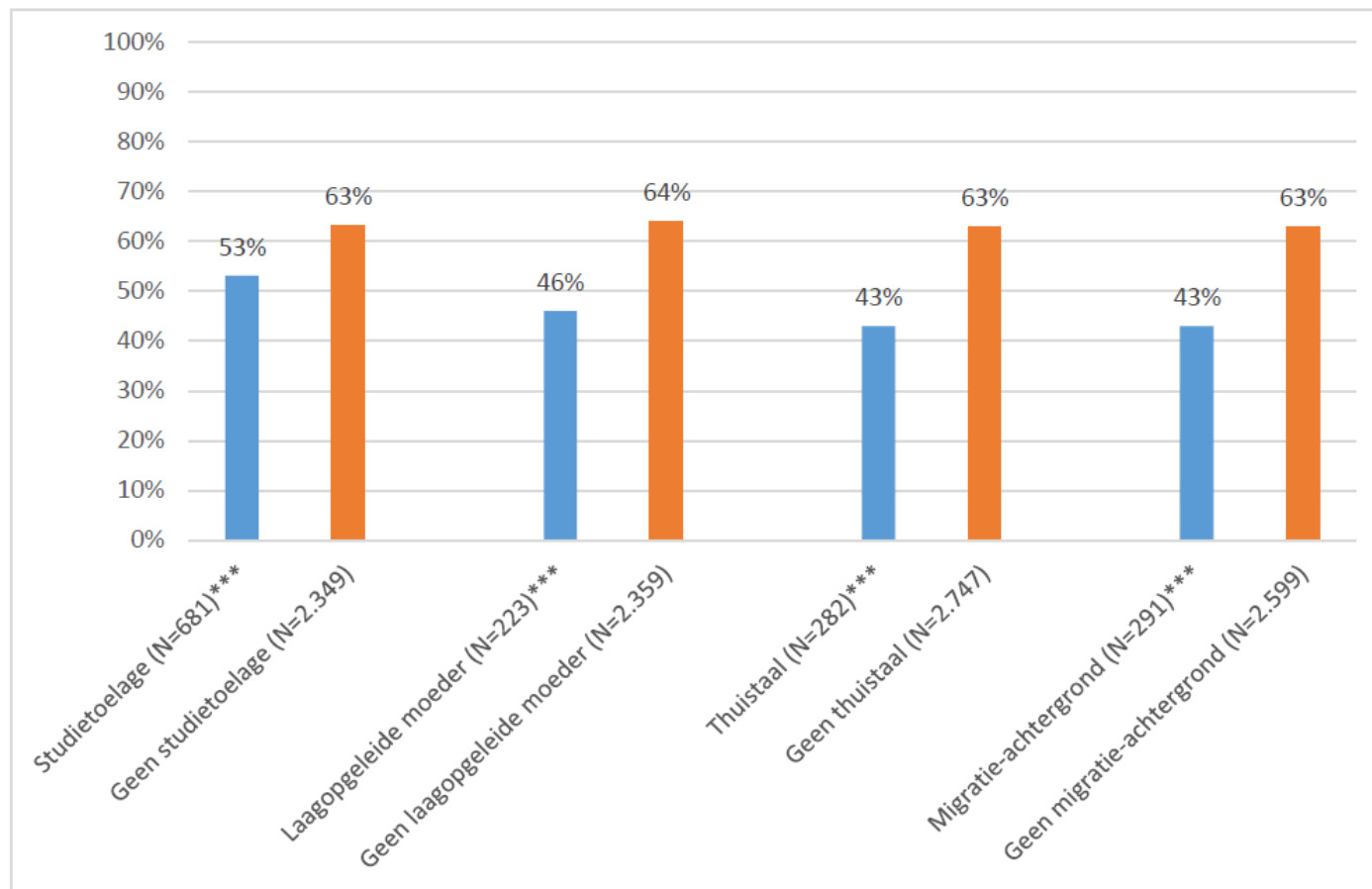
2) Mentoraat Plus: doelstellingen en werking

3) Ondersteuningsinitiatieven: praktijkvoorbeelden en aanbevelingen

Leerbedreigde studenten aan de Universiteit Antwerpen (studiesucces)

Gemiddeld studiesucces generatiestudenten naar kansengroepen, academiejaar 2013-2014

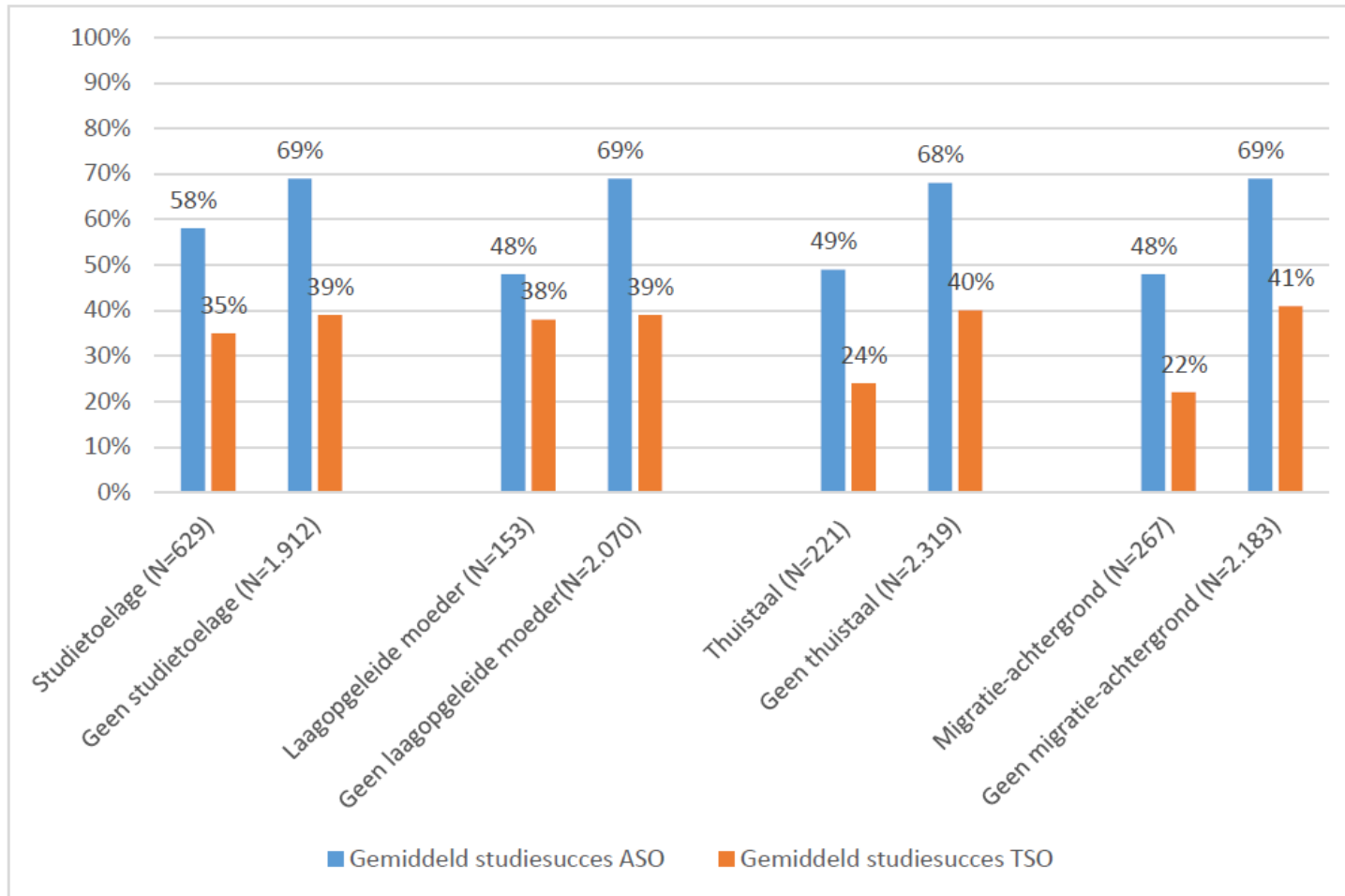
(Bron: SisA, UAntwerpen).

* $p < 0.05$; ** $p < 0.01$; *** $p < 0.001$

Leerbedreigde studenten aan de Universiteit Antwerpen (studiesucces)

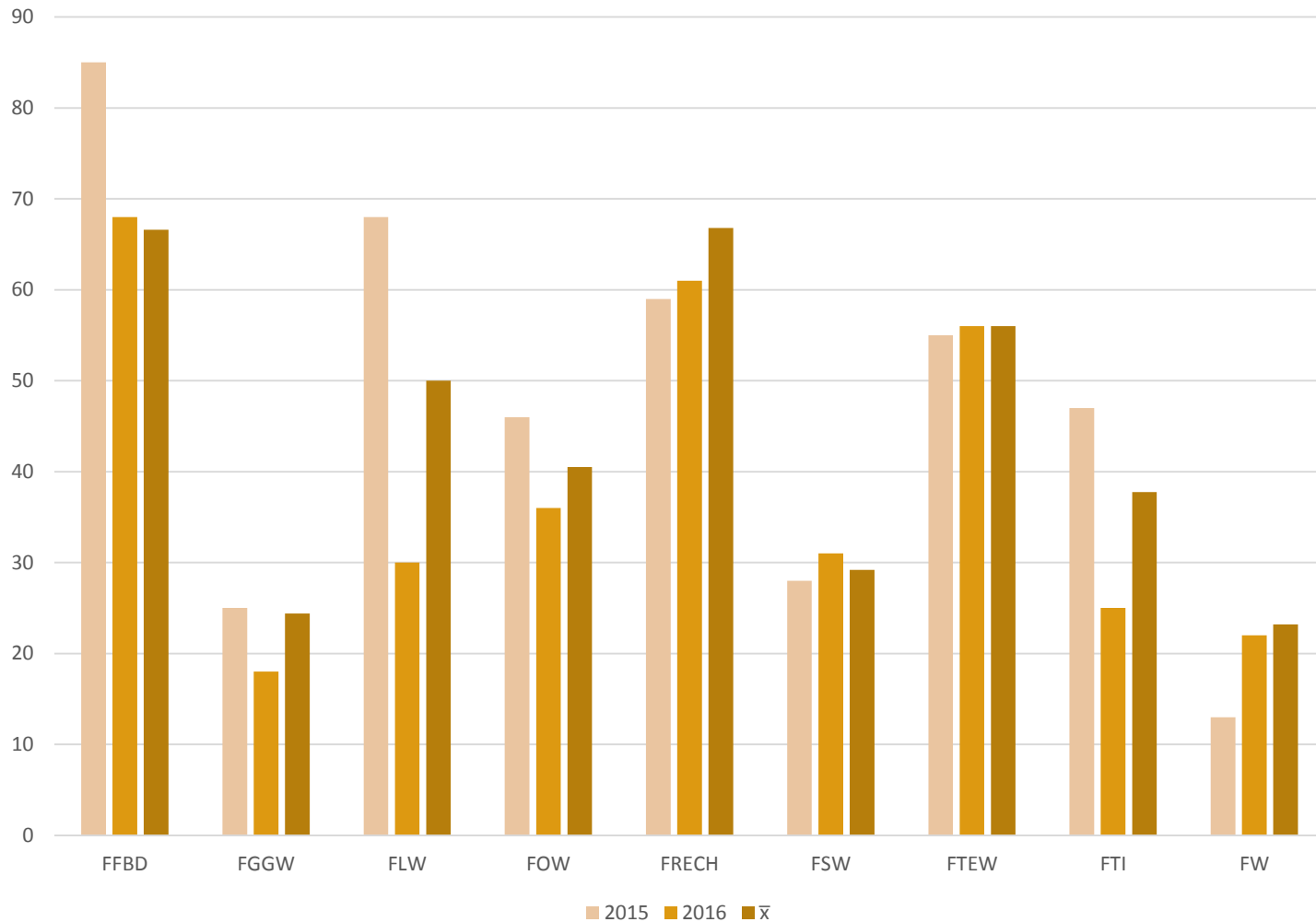
Gemiddeld studiesucces generatiestudenten naar kansengroepen en vooropleiding, academiejaar 2013-2014 (Bron: SisA, UAntwerpen).

Leerbedreigde studenten aan de Universiteit Antwerpen (per faculteit)

studenten met minstens 3 criteria 'leerbedreigd' (aantal)

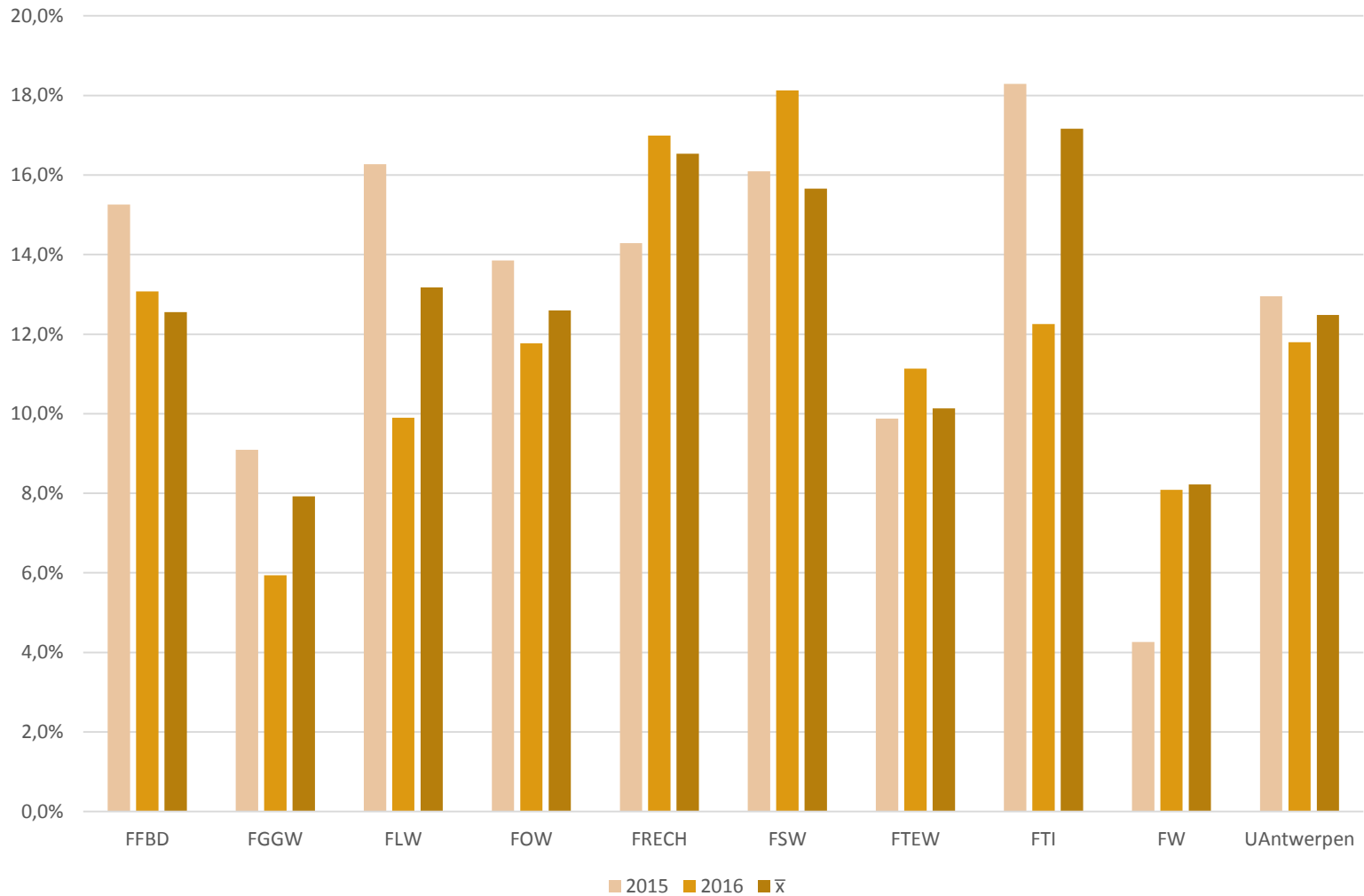
Bron: SiSa, UAntwerpen

Leerbedreigde studenten aan de Universiteit Antwerpen (per faculteit)

studenten met minstens 3 criteria 'leerbedreigd' (% t.o.v. generatiestudenten)

Bron: SiSa, UAntwerpen

Samengevat

- Studiesucces van leerbedreigde studenten ligt significant lager dan niet-leerbedreigde studenten, zelfs na controle voor faculteit, geslacht, leeftijd, en vooropleiding;
- Leerbedreigde studenten kennen negatieve correlatie met studiesucces;
- Leerbedreigde studenten kennen negatieve samenhang met sociale integratie, heeft negatieve correlatie met studiesucces.

Uit onderzoek CeMIS: Lens, Levrau, Piqueray, De Conick, Clycq & Timmerman (2015)

Generatiestudenten en studiesucces

*Working independently, these two researchers discovered the same pattern of results: “**Memories of critical moments and events cluster heavily in the first few weeks of college**”. Such findings suggest that the first-year experience may represent a “**window of opportunity**” for promoting student learning that would be missed if colleges and universities do not front-load their best learning resources and educational interventions during this pivotal period of college development.” (Light, R. J. in Cuseo, 2005; p. 4)*

- Eerste semester is cruciale periode
- Overgang SO → HO vaak gepaard met aanpassingsproblemen

Generatiestudenten aan de Universiteit Antwerpen (studiesucces)

Gemiddeld studiesucces generatie-, bachelor-, master-, schakel- en voorbereidingsstudenten naar kansengroepen, academiejaar 2013-2014 (Bron: SisA, UAntwerpen).

Kansengroep	Generatie (N=3.028)	Bachelor (N=7.236)	Master (N=5.431)	Schakel (N=1.253)	Voorbereiding (N=285)
Studietoelage	53%	67%	84%	55%	73%
Geen studietoelage	63%	74%	85%	64%	73%
<i>Kloof in studiesucces</i>	10%	7%	1%	9%	0%
Laagopgeleide moeder	46%	60%	75%	57%	59%
Geen laagopgeleide moeder	64%	74%	86%	64%	75%
<i>Kloof in studiesucces</i>	18%	14%	11%	7%	16%
Thuistaal	43%	54%	77%	37%	58%
Geen thuistaal	63%	73%	85%	64%	75%
<i>Kloof in studiesucces</i>	20%	19%	8%	27%	17%
Migratie-achtergrond	43%	53%	71%	31%	55%
Geen migratie-achtergrond	63%	75%	85%	65%	75%
<i>Kloof in studiesucces</i>	20%	22%	14%	34%	20%

Studenten over het UA-ondersteuningsaanbod (CeMIS, 2015)

- “Grotere zichtbaarheid nodig” (overdaad flyers, webmail)
- “Proactieve ondersteuning” (verplicht in functie van examenresultaten, vooropleiding)
- “Persoonlijker” (voorstelling in aula’s)
- “Bestaande (universiteitsbreed) aanbod blijft generiek, weinig op maat”

Overzicht

1) Waarom Mentoraat Plus: generatiestudenten en studiesucces

2) Mentoraat Plus: doelstellingen en werking

3) Ondersteuningsinitiatieven: praktijkvoorbeelden en aanbevelingen

Mentoraat Plus

Een intensief ondersteuningstraject **op maat**, gericht op verhoogde **academische en sociale integratie** met als doel een vermindering van studie-uitval en een verhoogde doorstroom van **leerbedreigde generatiestudenten**.

(Projectnota Mentoraat Plus, 2016)

Historiek

2012-2013

- °Mentoraat Plus
- Faculteit Rechten (gegroeid uit bestaande mentoraat)

2013-2014

- Uitbreiding
- Faculteit TEW (bedrijfskunde)

2016-2017

- Uitbreiding
- Faculteit TI

Structuur Mentoraat Plus

- Jonas Nicolai (projectcoördinator)
 - Nele Dutry (stafmedewerker)
- Departement U&S
 - Gelijke Kansen en Diversiteit

- In tandem met mentoren:
 - AAP (FRECH)
 - Studietrajectbegeleider (FTI, FTEW)
- Doorverwijzing bestaande ondersteuningsaanbod

Maar ook:

- DSSB: Studieadvies en studieplanning
- Ouderejaarsstudenten: vakinhoudelijke ondersteuning, examensessies, ...

Mentoraat Plus: drie uitgangspunten

- a. Academische en sociale integratie
- b. Ondersteuning op maat (studentgericht)
- c. Doelgroepgericht

a. Academische en sociale integratie

Academische integratie

“(...) mate waarin de student zich kan aanpassen aan de *academische context* van de universitaire opleiding.”

(Tinto, 1975)

- Academische vaardigheden
- Identificatie met medestudenten, docenten en instelling
- Motivatie tot cognitieve ontwikkeling

Sociale integratie

Mate waarin student zich kan aanpassen aan nieuw sociaal klimaat van *universiteitsleven*.

- Sociaal netwerk van peers
- Verbondenheid aan instelling
- Gevoel van erkenning
- Deel van een groter geheel

a. Academische en sociale integratie

- Drempelverlagend
 - kleinschalig en informeel contact: netwerk van peers
 - verlaagt sociale en academische barrières
- Vrije deelname: maar engagement van de student vanuit *growth-mindset*, ontwikkelen van vaardigheden
- Projectcoördinator: tussenpersoon én coach in nauwe samenwerking met de faculteiten

b. Ondersteuning op maat (studentgericht)

- Gepersonaliseerde doelstellingen = leidraad
 - Goal-setting training aan begin van academiejaar
- Individuele opvolgingsgesprekken: tussentijdse evaluatie en vertrouwensband
 - Drie maal per jaar: projectcoördinator en mentor
- Opleidings specifiek aanbod: aangepast per faculteit
 - mentoren als experts
 - vakinhoudelijke sessies op aanvraag mogelijk
 - Studievaardigheden en studieplanning op maat

c. Doelgroepgericht

Leerbedreigde studenten

1. Vooropleiding: Humane Wetenschappen, TSO, BSO, ...
(opleidingsspecifiek)
2. Schoolse vertraging: geboortjaar, minstens één jaar
3. Eerste generatiestudent: ouders geen diploma HO
4. SES: minstens één van de ouders werkloos
5. Migratieachtergrond: nationaliteit, thuistaal (Belgische nationaliteit én minstens twee jaar SO)

Leerbedreigd

- Geen universeel begrip
- breder kijken dan ‘migratieachtergrond’
 - *intersectionaliteit* achtergrondkenmerken
- directe correlatie studiesucces
 - sociale en academische *integratie*
- 3 of meer criteria

Evaluatie (CeMIS, 2016)

- Studiesucces september: **Geen significant direct effect**
→ maar wel effect op **indirecte factoren**
- 77% van deelnemende studenten geeft aan dat participatie een positieve impact heeft gehad op hun studiesucces (cfr. growth-mindset)
- 66% van deelnemende studenten geeft aan dat participatie een positieve impact heeft gehad op hun sociale aanpassing

Overzicht

- 1) Waarom Mentoraat Plus: generatiestudenten en studiesucces
- 2) Mentoraat Plus: doelstellingen en werking
- 3) Ondersteuningsinitiatieven: praktijkvoorbeelden en aanbevelingen**

Aanbod Mentoraat Plus: 2016-2017

Eerste semester

- Infosessie
- Goal-setting training
- Individueel gesprek
- Training studieplanning en –vaardigheden
- Opleidings specifieke training
- Examensessie
- Studeermoment in groep (wekelijks)

Tweede semester

- Individueel gesprek
- Goal-setting evaluatie
- Ontspanningsactiviteit
- Groepsbespreking examenresultaten
- Studeermoment in groep (wekelijks)

Opvolging

- Begeleiding tweede zittijd
- Individueel gesprek examenresultaten

Ad hoc

- Bijlessen op aanvraag
- Aanspreekpunt bij persoonlijke of academische vragen
- Doorverwijzing (DSSB, studietrajectbegeleiding, bestaande initiatieven)

Aanbod Mentoraat Plus: 2016-2017

Eerste semester

- Infosessie
- **Goal-setting training**
- **Individueel gesprek**
- Training studieplanning en –vaardigheden
- Opleidings specifieke training
- Examensessie
- **Studeermoment in groep (wekelijks)**

Tweede semester

- Individueel gesprek
- Goal-setting evaluatie
- Ontspanningsactiviteit
- Groepsbespreking examenresultaten
- Studeermoment in groep (wekelijks)

Opvolging

- Begeleiding tweede zittijd
- Individueel gesprek examenresultaten

Ad hoc

- Bijlessen op aanvraag
- Aanspreekpunt bij persoonlijke of academische vragen
- Doorverwijzing (DSSB, studietrajectbegeleiding, bestaande initiatieven)

Praktische aanbevelingen

1. Goal-setting training en LEMO-test:

- in kaart brengen initiële doelstellingen van studenten
- leidraad voor ondersteuning op maat
- instrument voor zelfreflectie
- verhoogde academische prestaties (Schippers, Scheepers, Peterson, 2015; Travers, Morisano en Locke, 2015; Morisano, Hirsh, Peterson, Pihl en Shore, 2010)

Praktische aanbevelingen

2. Individuele gesprekken: mentorwerking

- ‘buddies’, ‘peter-meterwerking’, ...
- individuele ondersteuning: sociaal en academisch
- ouderejaarsstudenten: peer-to-peer rolmodel, op niveau van de student, eigen ervaringen (examensessies, vakinhoudelijke valkuilen, academische integratie)
- samenwerking met studentenverenigingen, SLO, AAP, ...

Praktische aanbevelingen

3. Studeermomenten in groep

- peer-to-peer ondersteuning
- bevordert sociale integratie
- ontwikkelen studiemethode
- regelmaat bevordert succesvolle studieplanning

Enkele andere bestaande ondersteuningsinitiatieven

FSW: extra ondersteuning statistiek (generatie- en schakelstudenten)

- vanuit studietrajectbegeleider
- opstart, planning begin academiejaar
- verdere verantwoordelijkheid bij studenten
- kleinschalig project, maar (kleine) successen

FRECH: mentoraat

- vanuit faculteit georganiseerd (onderwijssecretariaat en CIKO, ZAP en APP)

Praktijkvoorbeelden extra muros

Universiteit Gent: Mentorwerking via keuzevak 'Coaching en diversiteit' (3 SP)

“(...) **eerstejaarsstudenten uit een specifieke doelgroep** (studenten met een andere moedertaal, met een functiebeperking, een student die als eerste in de familie hoger onderwijs volgt of met een BSO-, TSO-, KSO-vooropleiding).”

(<http://www.ugent.be/nl/univgent/waarvoor-staat-ugent/diversiteit-en-gender/diversiteitsbeleid/cijfers.htm>)

KU Leuven: Onthaaldagen voor pionierstudenten, ambassadeurswerking en studentencoaching

“33,2% van de **generatiestudenten** aan de KU Leuven (...) had in 2014-2015 minstens één bijzonder sociaal-cultureel kenmerk: pionier, migratieachtergrond, beursstudent, thuistaal (...) Hoe meer bijzondere sociaal-economische kenmerken een student combineert, hoe lager de slaagkans en de kans op een bachelordiploma (...)”

(<https://www.kuleuven.be/diversiteit/feiten-en-cijfers-1/feiten-en-cijfers>)

Universiteit Amsterdam: Peercoaching voor en door studenten, begeleiding en workshops

“Met als uitgangspunt om - onder begeleiding van een Peercoach - meer uit je studie en studentenleven te halen. De Peercoaches zijn **ouderejaarsstudenten** die speciaal getraind zijn om studenten handige tips en ondersteuning te bieden bij de studie.”

(<http://student.uva.nl/az/a-z-lijst/a-z-lijst/content/folder/succesvol-studeren/peer-to-peer/peer-to-peer.html>)

Besluit

- **Generatiestudenten** hebben meest baat bij ondersteuning
- Studenten **vinden nog te vaak hun weg niet** naar bestaande initiatieven
- Ondersteuning is effectiefst wanneer **studentgericht** en op maat
- Maatwerk is rekening houden met **diversiteit instroom**
- **Evenwicht** vinden tussen inclusieve en doelgroepgerichte ondersteuning

Besluit

- Mogelijkheid tot uitwerken draaiboek (bv. mentorwerking, goal-setting training)
- Werkgroep ondersteuningsinitiatieven in functie van interfacultaire inspiratie
- Projectnota Mentoraat Plus en draaiboek individuele sessies beschikbaar

Wat volgt: Drs. Didier van Overloop geeft toelichting als mentor Mentoraat Plus FRECH

Bedankt voor uw aandacht!